

Doorstroomtoets

Voorbeeldtoets

Tekstboekje

Taak 2 | Lezen

Tekst 1

De verliezers moeten zich opdrukken

Vandaag ga ik basketballen bij Vooruit '73 uit Eelde. Wanneer ik aankom in de sporthal zie ik dat iedereen een stoer luchtig hemd draagt.

Eerst mogen we zelf basketballen. Ik schiet een paar keer op het doel en dat gaat niet slecht voor iemand die alleen ervaring heeft met een potje tijdens de gymles op school. Wanneer ik voor de eerste keer van wat verderaf probeer te schieten, gaat de bal – zonder de rand van de basket en het houten plateau te raken – er feilloos in. In een wedstrijd zou ik een driepunter gescoord hebben, aangezien ik vanaf de zogeheten driepuntlijn scoorde.

Wanneer de trainer de zaal in komt, bespreekt hij met het team de wedstrijd van de week ervoor. Hij vertelt dat hij deze training wil richten op de fouten die toen gemaakt zijn. Ik doe volop mee met de schiet-, pass- en conditioefeningen. Dat gaat niet slecht en ik pik af en toe een doelpuntje mee. Vervolgens spelen we wedstrijdjes van één tegen één en drie tegen drie. Dan blijkt dat ik de bal toch iets minder goed onder controle heb dan getrainde basketballers. De trainer is erg fanatiek en hij wil dat de spelers hun best doen, zodat ze niet degraderen. Daarom moeten de verliezers van een oefening zich na de oefening tien keer opdrukken. Aangezien ik verschillende malen bij de verliezende ploeg hoor, begin ik dat op den duur wel te voelen. Het vreet energie. Gelukkig is een basketbalveld niet zo groot als een voetbalveld, want dan zou de sport nóg vermoeiender zijn. Basketballers hebben veel conditie, wat belangrijk is tijdens een wedstrijd. Techniek in het basketbal is ook erg belangrijk, tenslotte gaat het erom de bal uit allerlei standen en posities door de basket te gooien. Dit samen maakt de sport erg leuk.

Egelbroodjes

Voor 8 broodjes

Ingrediënten

500 gram bloem
7 gram droge gist
10 gram fijne kristalsuiker
snuf zout
30 gram zachte ongezoeten roomboter
125 ml melk, lauwwarm
200 ml water, lauwwarm
16 rozijnen
extra melk om in te smeren

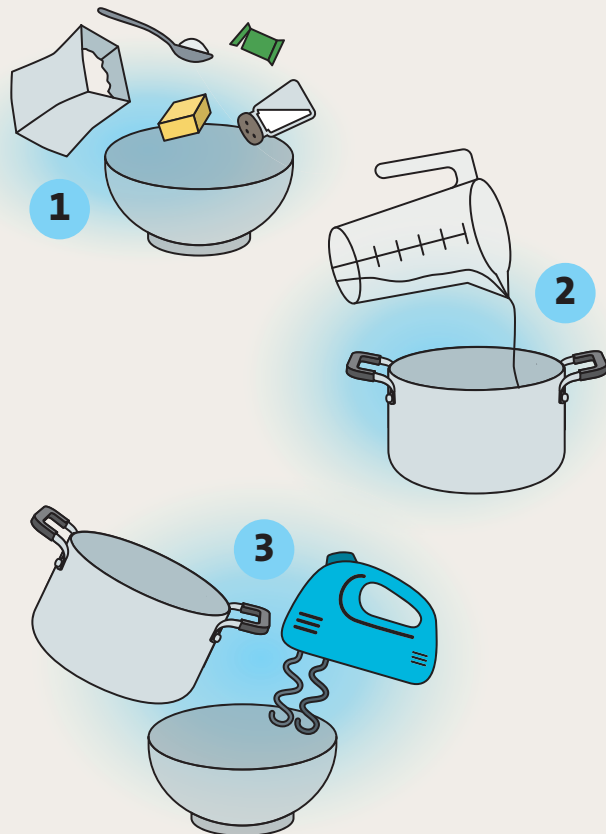

Dit heb je ook nodig

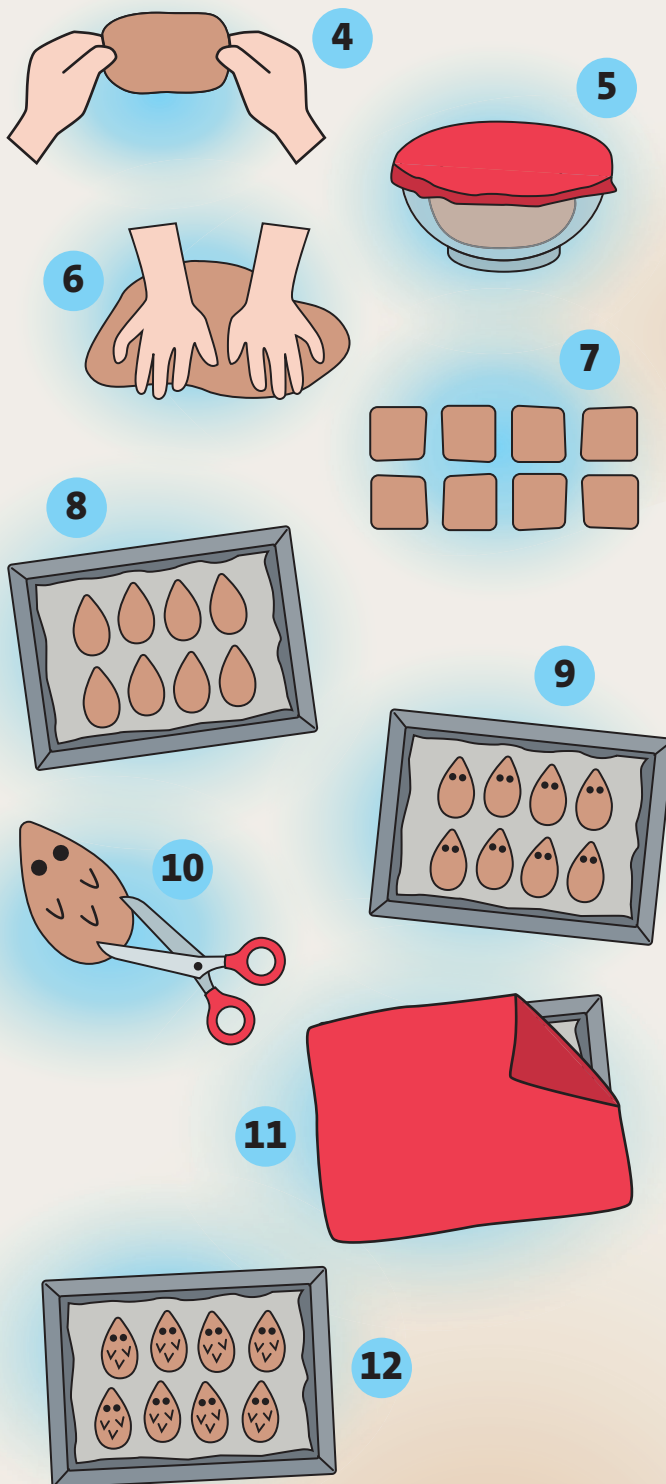
Beslagkom – (hand)mixer – bakplaat – bakpapier – schaar – bakkwastje

Aan de bak!

- 1** Doe bloem, gist, suiker, zout en boter in een kom.
- 2** Melk en water moeten lauwwarm zijn voordat je het erbij doet. Je kunt dit in een pannetje opwarmen. Ik giet meestal heet (kokend) water bij de koude melk zodat het gelijk de goede temperatuur heeft.
- 3** Giet melk en water in de kom en kneed met een staande mixer in 10-15 minuten tot een soepel deeg. Met een handmixer zul je ongeveer 15-20 minuten nodig hebben en als je met je handen kneedt kan het wel 30 minuten duren.

- 4** Om te controleren of het al soepel genoeg is, pak je een klein stukje deeg: trek dit langzaam tussen je vingers uit zodat het heel dun wordt. Als het zo dun is als een kauwgombel (waar je een beetje doorheen kunt kijken) zonder dat het scheurt, is het goed.
- 5** Doe de bal deeg in een kom en dek deze af met een schone doek, zet op een warme plek en laat 60 minuten rijzen tot de bal deeg twee keer zo groot is geworden.
- 6** Na het rijzen leg je het deeg op het aanrecht. Druk met je handen alle lucht eruit.
- 7** Verdeel het deeg in 8 gelijke stukken.
- 8** Maak een balletje van ieder stuk deeg en vorm elk balletje dan tot een druppel. Leg ze op de bakplaat met bakpapier.
- 9** Aan de puntige kant druk je 2 rozijnen in het deeg voor de oogjes.
- 10** Gebruik een schaar om de stekels van de egel te knippen.
- 11** Leg een doek over de egelbroodjes en laat nog eens 30-45 minuten rijzen.
- 12** Smeer de broodjes in met melk en druk de rozijnen nog even aan. Bak de broodjes dan ongeveer 15 minuten op 220° Celsius of tot ze mooi goudbruin kleuren.

Tekst 3

1 **Bliksem en Bikkel**

2 Via de achteruitkijkspiegel kijk ik in de ogen van een hond. “Nou Esma,
3 da’s Bikkel”, zegt Stefan, de agent naast wie ik in een politiebusje zit. In een
4 politiebusje! Wat bijzonder dat juist ik een dagje meelopen met de
5 politiehondentraining heb gewonnen.

6 In gedachten noem ik Stefan Bliksem. Een litteken naast zijn linkeroog heeft
7 precies die vorm. “Honden zijn sneller dan mensen, kunnen goed ruiken en
8 hebben sterke kaken”, somt hij op. Ik huiver en kijk nog eens in de spiegel.
9 Bikkel kijkt nieuwsgierig terug. Bliksem ratelt trots verder over de trainingen
10 van Bikkel. Wat hij allemaal heeft geleerd. En hoe. Bliksem en Bikkel. Ik
11 grinnik inwendig.

12 Krrr ... grrrt ... schrrr ... krrrt. De politieradio kraakt onophoudelijk. Stefan
13 schept ondertussen op over de ene na de andere heldendaad van Bikkel.
14 Krrr ... schrrr ... beroving ... winkel ... blonde vrouw ... piep ... paarse jas ...
15 groene rugzak ... piep ... rode scooter ... grrrt ... pieeep. Ik knijp mezelf in de
16 arm. Zit ik, Esma, hier echt? Al sinds groep 4 wil ik agent worden en ik heb
17 een zesde zintuig voor verdachte zaken.

18 Stefan stuurt het busje het trainingsveld op. We stoppen en hij drukt me iets
19 in mijn hand. Ik schrik. Een pistool! “Het is geen echte hoor”, lacht hij.
20 “Verstop het maar ergens in de buurt.” Natrillend stap ik het busje uit en kijk
21 om me heen. Ik leg het pistool onder een struik aan de rand van het veld en
22 loop snel terug. Dan stapt ook Stefan uit. Hij opent de achterdeur van het
23 busje. “Apportel!” roept hij. Bikkel springt eruit en gaat er met zijn neus aan
24 de grond vandoor. Voordat ik twee keer met mijn ogen kan knipperen, ligt
25 Bikkel al naast de struik. “Wauw, als een bliksemschicht!” flap ik eruit.
26 Oeps. Maar Stefan legt zijn wijsvinger naast zijn linkeroog en knipoogt.
27 “Collega’s noemen me Bliksem”, zegt hij. “Mag jij ook zeggen hoor.”

28 Verbluft kijk ik hem aan. Ik wil wat zeggen, maar geronk in de verte leidt me
29 af. In mijn ooghoeken zie ik iets paars met roods aankomen. Een blonde
30 paardenstaart wappert boven een uitpuilende groene rugzak. Een flits in
31 mijn brein zegt: let op! Ik twijfel geen seconde. “Bliksem, die scooter van
32 de politieradio!”
33 Hij roept een commando en Bikkel stuift op de vrouw af. Hij zet zijn kaken
34 in een paarse mouw en trekt haar van de scooter.
35 “Nu is het mijn beurt om wauw te zeggen”, zegt Bliksem. “Je bent een
36 geboren agent.” Ik gloei van binnen.

Tekst 4

Ik gaap, jij gaapt, wij gapen ...

- 1** Waarom gapen mensen? En is gapen nuttig? Safa en Leon uit groep 8 zoeken het uit voor hun spreekbeurt over gapen. Ze vragen Anna de Graaff het hemd van het lijf. Zij doet onderzoek naar gapen.
- 2 Safa: Wat is gapen eigenlijk?**
Anna: "Gapen is een reflex van je lichaam: het reageert ergens op. Bij schrik is je reflex dat je hart vanzelf sneller gaat kloppen. De reflex bij gapen is dat je mond vanzelf opengaat."
- 3 Leon: Maar wanneer gaap je dan?**
Anna: "Er is al veel onderzoek gedaan naar gapen. We weten dat we de uren voor we gaan slapen het vaakst gapen, en als we net wakker zijn. Ook gapen we soms als we ons vervelen. Maar ook als je je niet verveelt en niet moe bent, moet je soms gapen. Bijvoorbeeld als je je lang achter elkaar inspant."
- 4 Safa: Waarom is dat zo?**
Anna: "Van gapen koelen je hersenen af. En je presteert het beste als je hersenen niet te koud of te warm zijn. Als je lang inspannend bezig bent dan worden je hersenen warmer. Je bloeddruk stijgt en je hartslag versnelt. Door te gapen stroomt er sneller vers bloed naar je hersenen. Als dat gebeurt koelen je hersenen af en kun je dus beter presteren."
- 5 Leon: Gaapt iedereen?**
Anna: "We hebben ontdekt dat iedereen gaapt, zelfs baby's die nog in de buik van hun moeder zitten. Ook dieren gapen. Je kunt bijvoorbeeld gapende katten, honden, apen, paarden, slangen en vogels tegenkomen."
- 6 Safa: Hoe kan het dat als je iemand ziet gapen je vaak zelf ook moet gapen?**
Anna: "Als je iemand ziet gapen, werkt dat aanstekelijk. Hoe dat precies werkt, weten we niet. We denken dat het te maken heeft met de band die je met een ander voelt, want je gaapt eerder mee met mensen die je goed kent en niet met vreemden. Als iemand gaapt en je gaapt terug, geef je dus eigenlijk een seintje dat je op je gemak voelt bij de ander."

7 Leon: Is dat altijd zo?

Anna: “Nee, niet alle mensen gapen mee met een vertrouwd iemand. Kinderen doen het pas vanaf ongeveer hun zevende jaar. En we zien dat mensen boven de 50 jaar juist minder mee gaan gapen. Dieren gapen ook mee met hun soortgenoten. Sommige huisdieren gapen mee met hun baasjes.”

8 Safa: Kun je een gaap inhouden?

Anna: “Je gaap inhouden is best lastig. Als je je kiezen op elkaar houdt, moet je juist harder gapen. Je kunt dan beter diep inademen en daarna slikken.”

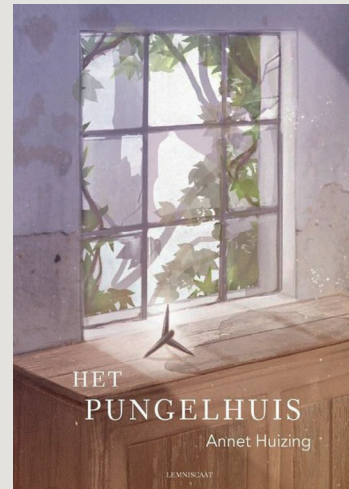
Tekst 5

1 **Kaj (12) over Het Pungelhuis**

2 Het Pungelhuis

3 Annet Huizing

4 Toen ik het boek zag liggen in de boekhandel,
5 dacht ik niet direct: dit boek moet ik lezen; de
6 voorkant vond ik er namelijk niet heel
7 aantrekkelijk uitzien. Maar toen ik de achterkant
8 van het boek las, werd ik toch wel nieuwsgierig ...
9 Ik wist namelijk nog niet zoveel over de
10 botersmokkel in de jaren 50 en 60 van de vorige
11 eeuw.

12 Eenmaal begonnen met het boek, kon ik niet meer stoppen met lezen.
13 Het boek gaat over een jongen, Ole. Ole heeft geen opa, of beter gezegd: dat
14 dacht hij. Ole komt er namelijk achter dat hij wel een opa heeft op de dag
15 dat zijn opa overlijdt. Ole begrijpt niet waarom zijn vader en moeder het
16 nooit over opa hebben gehad. Hij wil erachter komen, maar zijn vader wil
17 niet zeggen waarom hij geen contact had met (o)pa. Omdat ze het huis van
18 opa in Noord-Brabant erven, verhuizen Ole en z'n vader daarheen en willen
19 ze de boel opknappen. Zijn moeder gaat in haar eentje op reis naar Tibet. Ole
20 gaat in Noord-Brabant naar een nieuwe school en hij raakt bevriend met
21 Anastazja. Ole wil weten wat er vroeger is gebeurd. Het blijkt dat vroeger in
22 de bossen rondom het huis veel boter over de grens naar België werd
23 gesmokkeld. Samen met Anastazja gaat hij op onderzoek uit. Welke rol
24 speelde zijn opa in de botersmokkel en is dat de reden dat zijn vader geen
25 contact had met opa?

26 Ik vond het een mooi en meeslepend boek, omdat je net als Ole wilt weten
27 wat er vroeger gebeurd is. Als je van een spannend familieverhaal houdt met
28 humor en meer wilt weten over de botersmokkelgeschiedenis, dan is dit
29 boek een dikke vette aanrader.

Doorstroomtoets

Voorbeeldtoets

Tekstboekje

Cito

Amsterdamseweg 13
Postbus 1034
6801 MG Arnhem
T (026) 352 11 11
klantenservice@cito.nl
www.cito.nl

© Cito B.V. Arnhem (2025)

LEERLING IN BEELD
IS EEN PRODUCT VAN

